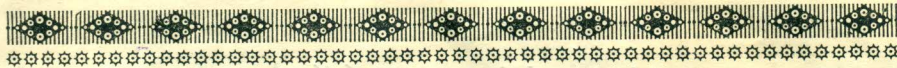

Gyugozinak

kgy.
igaz vezetettél: Jca.
2007

34588

2011 MÁJ --

A gyermek az iskolában.

Felolvasatott az Országos Nőképző Egyesület Veress Pálné leánygimnáziumának 1927. évi december hó 20-án tartott Szülői értekezletén.

Igen tisztelt Szülői Értekezlet!

Mikor a gyermek kikerülve a teljesen gondtalan-gyermekszoba légköréből, az iskola padjába ül, számára egészen új élet kezdődik, melyben először jut tudatára annak a nem épen kellemes tapasztalatának, hogy itt tetteit nem a jóságos és könnyebben megbocsátó mama vagy papa vizsgálja felül, hanem olyan valaki, kinck szívébe nagyon sok gyermek van bezárva egyformán, hogy kitűnni közülök nehéz és fáradságos munka, mely sok komoly küzdelemmel, de talán még több örömmel és meglelégedéssel van egybekötve. Itt az iskolában indul meg minden öntudatos munka, komoly kötelességteljesítés, melyet később az élet csak fokozottabb mértékben követel meg tőlünk. A szülői ház és iskola féltő oltalmából az életbe kerül a fejlődő lélek: egy másik, kéréllhetetlenebb iskolába, ahol furcsa és fájó lesz megszoknia, hogy itt nem kísérik féltő gonddal minden lépését, — mint otthon, — hogy itt nem érdekében fárad környezete, — mint az iskolában, — hogy az önálló és szabadabb életnek rettenetesen nagy ára van: a rideg közöny és a durva önzés. Ahogy egyre jobban belekerül az ember a megélhetés harcának lázas forgatagába, a gyermekkor élménye is halványul a lélekben. Milyen érzéketlen és érzéketlenségében milyen sokszor zsarnok az élet, hogy nyomtalanul ki tudja törölni az ember lelkéből egykori gyermek-voltának még csak az emlékéfé is. „Különös dolog — mondja Eötvös József — mindenki átment a fiatalságon és mégis ezek közül alig találkozik egy, aki élete későbbi szakában a fiatalság vágyait, felfogását, örömét értené! Olyanok vagyunk, mint az utas, kinek szemei elől az, ami egykor láthatára volt, egészen eltűnik.“ Így válik sok ember számára idegenné a gyermek, így magyarázható meg sok hibás következtetés, amit a saját szemüvegén keresztül néző, a gyermektől messze került felnőtteknél oly gyakran tapasztalunk.

2001

Ezzel a gyakori közönnyel és meg nem értéssel szemben, van a gyermeknek két nyugodt otthona, két derűs tanyája, ahol körülötte forog minden; ez a: szülői ház és az iskola. Ez a két világ, hová nem szabad fáradt és csüggedt lélekkel belépünk nekünk szülőknél és tanároknál; sohasem lássa meg rajtunk a fogékony gyermeklélek a fáradtság, nyugtalanság és küzdelem nyomait. Mindig legyen elég erőnk egyéni aggodalmainknak és a rajtunk esett sérelmeknek kifelé hangtalan elviseléséhez, nehogy letörjük kis madaraink szárnyát, még mielőtt repülni megtanítottuk volna őket. — Szülők és Tanárok! Az ő kezökben van letéve a fejlődő gyermeklélek; azt a helyes irányban megkezdett nevelői munkát, mit a szülői ház van hívatva kifejteni a gyermek érdekében, azt az iskola elmélyíteni és tovább építeni legyszik, ezért szükséges a szülők és tanárok együttműködése; ez a közös, célirányos munka hozza létre a gyermekben a lélek harmóniáját, a kedély és munkakedv egyenletességét, a tudatos és biztos magatartást, mely az életben oly fontos és nélkülözhetetlen.

Igen tisztelt Szülői Értekezlet! Nem céлом ezúttal olyan elméleti fejtegetésekbe boesátkozni, amelyek kizárólag a szakszerű tanári tevékenységnek módszerét és problémáit részletezik. Én a jelen szülői értekezleten inkább a tanári munka nevelői oldalával, tehát oly mozzanatokkal kívánok foglalkozni, amelyeknek számai már a szülői házban szövődnek, később pedig az iskoláztatás ideje alatt a szülő és tanár munkáját a legszorosabb egységbe fonják. A szülőket és tanárokat közösen érdeklő eme kérdésekről szölok a következőkben, bepillantást engedve a gyermeki léleknek az iskolában megnyilvánuló életjelenségeibe. Elmondom ezek kapcsán néhány apró megfigyelésemet, melyeket tanulságosaknak ítélek s melyeket a magam közvetlen tapasztalásából merítettem.

A gyermek mind egyforma, — halljuk sokszor magunk körül — s még milyen egyformáknak látszanak, ha így egy csoportban, közös munkateljesítés közben látjuk őket. Ez a hitünk azonban csak addig van meg, míg kívül maradunk az iskolai életben, de megszűnik abban a pillanatban, mihelyt mint tanár az osztállyal szemben állunk. Sohasem felejttem el azt a furesa, bizonytalan érzést, melyet első tanári szereplésemkor éreztem ezzel a négy fal közé szorított tarka nyüzsgő csoporttal szemben. Egyszerre harminc-negyven különböző arc tekintett rám némán és figyelmesen; látszólag egyformán, de én éreztem, ahogy az egyik arcról a másikra tekintettem, hogy mindegyikük másképen reagál szavaimra és sokért nem adtam volna, ha azok közben válaszolgattak volna nekem, mintahogy azt egy-két emberrel folytatott társalgásunk közben megszoktuk. — Azóta sok esztendő telt el s én hozzászóltam, hogy sokarcú ismeretlen kis táborom mint egy gyermek hallgat reám; tudom, hogy mind mások, de ez a sokféleség már nem zavar többet. — mert ismerem őket. A gyermek körében élő tanár előtt így szakad szét a világot az a

